

สถานการณ์การส่งออกรายอุตสาหกรรม ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2553

สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย (สรท.) ในฐานะตัวแทนของกลุ่มสมาชิกที่เป็นผู้ส่งออกของประเทศตระหนักถึงความสำคัญของสถานการณ์ด้านการส่งออกของประเทศ ที่ประสบปัญหาจากสภาพเศรษฐกิจโลก จึงได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ใหม่ของ สรท. ซึ่งจะมุ่งเน้นการพัฒนาการส่งออก โดยมีการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเป็นพลังขับเคลื่อน พร้อมทั้งขยายขอบเขตการทำงานให้ครอบคลุมถึงการวิเคราะห์สถิตินำเข้า-ส่งออกในเชิงลึก และ รวมถึงการรวบรวมปัญหาที่เป็นอุปสรรคในกระบวนการนำเข้า และส่งออก และหาแนวทางการแก้ไข เพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์ในการผลักดัน และส่งเสริมการส่งออก

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเผยแพร่ข้อมูลสถานการณ์การส่งออก ทิศทางในอนาคต ตลอดจนแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว สรท. จึงได้กำหนดให้มีการจัดทำและเผยแพร่บทวิเคราะห์สถานการณ์การส่งออกรายอุตสาหกรรม โดยจัดทำและนำเสนอหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกลุ่มอุตสาหกรรมเป็นประจำทุกเดือน โดยกลุ่มอุตสาหกรรมที่คัดเลือกสำหรับจัดทำบทวิเคราะห์สถานการณ์การส่งออกประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2553 ประกอบไปด้วย

1. สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม
2. เครื่องใช้ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์
3. รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ
4. เครื่องประดับและอัญมณี

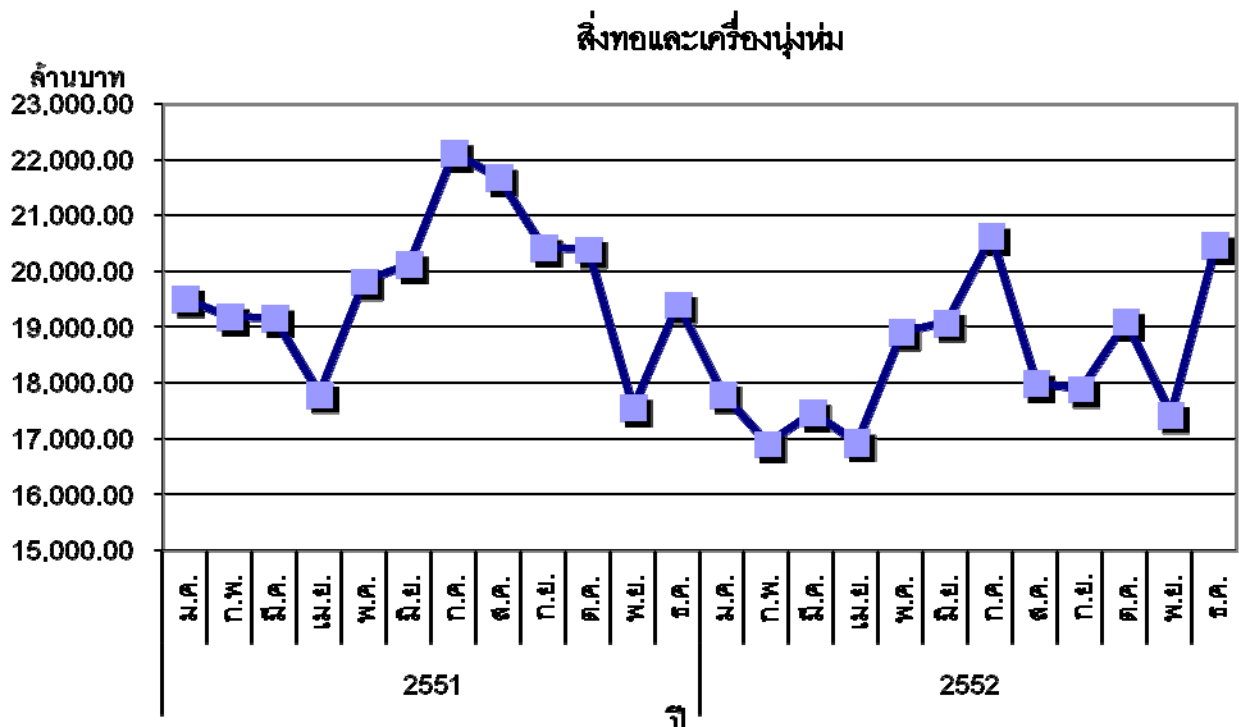
การนำเสนอในแต่ละกลุ่มสินค้าจะเริ่มต้นด้วยทิศทางและความเคลื่อนไหวของตัวเลขประมาณการส่งออก พร้อมทั้งปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ เพื่อประเมินสถานการณ์ในอนาคต และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเพื่อทำให้สามารถแข่งขันได้ในระยะยาวดังต่อไปนี้

ฝ่ายส่งเสริมการส่งออก
สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย

สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

สถานการณ์ในภาพรวม

จากข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์พบว่าตัวเลขการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยในปี 2552 ที่ผ่านมามีมูลค่ารวม 220,617.18 ล้านบาท ซึ่งเป็นปริมาณที่ลดลงจากปี 2551 ซึ่งมีมูลค่ารวมอยู่ที่ 237,178.47 ล้านบาท หรือมีมูลค่าการส่งออกลดลงประมาณ 7% จากปีที่ผ่านมา

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ภายใต้ความร่วมมือของกรมศุลกากร

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการส่งออก

การส่งออกในปี 2552 ได้รับผลกระทบโดยตรงจากปัญหาการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งนอกจากจะทำให้กำลังซื้อของผู้บริโภคลดลงโดยเฉพาะในตลาดคู่ค้าหลัก การขาดสภาพคล่องและเงินทุนหมุนเวียนยังทำให้กลุ่มผู้นำเข้ามีการสั่งซื้อสินค้าในอัตราน้อยลงกว่าความต้องการภายในประเทศ และพยายามใช้นโยบายที่จะระบายสินค้าที่มีอยู่ออกไปก่อน ส่งผลให้ปริมาณคำสั่งซื้อลดลงอย่างมากในช่วงต้นปี

อย่างไรก็ตาม เมื่อสถานการณ์ส่งออกได้ปรับตัวดีขึ้นในช่วงกลางปี ซึ่งปริมาณสินค้าคงคลังของลูกค้านำเข้าเริ่มหมดลง และมีการทยอยสั่งซื้อสินค้าเข้าไปทดแทนมากขึ้น ผู้ส่งออกกลับประสบปัญหาสถานการณ์ค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่องจากระดับ 35-36 บาทต่อเหรียญสหรัฐในช่วงไตรมาสแรก มาอยู่ที่ระดับ 34-35 บาทต่อเหรียญสหรัฐ ในไตรมาสที่ 2-3 ขณะที่สถานการณ์ยิ่งเลวร้ายลงไปแตะถึงระดับ 32-33 บาทต่อเหรียญสหรัฐ ในไตรมาสสุดท้ายของปี 2552

ซึ่งผลของการแข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้ส่งออกจำนวนมากประสบกับปัญหาต้นทุนในการผลิตสูงกว่าที่ได้คาดการณ์ไว้ และแข่งขันในด้านราคายากยิ่งขึ้นทำให้เกิดการแกว่งตัวของมูลค่าการส่งออกอีกครั้งในช่วงปลายปี

อนึ่ง ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มคือการขาดแคลนแรงงานในการผลิต เนื่องจากการลดกำลังการผลิต และการปิดกิจการในช่วงปลายปี 2551 ต่อต้นปี 2552 ทำให้แรงงานโดยส่วนใหญ่หันไปสู่อุตสาหกรรมเกษตร รวมถึงการประกอบอาชีพอิสระ และปฏิเสธการกลับเข้ามาทำงานในภาคการผลิตเมื่อเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัว ทำให้สถานประกอบการจำนวนมาก ไม่สามารถจัดหาแรงงานให้เพียงพอกับปริมาณคำสั่งซื้อที่กลับมา ทั้งนี้ปัญหาแรงงานยังทำให้การขยายตลาดส่งออกไปในตลาดที่ยังมีความต้องการสูง อาทิ ญี่ปุ่น เป็นต้น ไม่สามารถทำได้อีกด้วย

สถานการณ์การส่งออกและแนวทางการพัฒนาในอนาคต

ทิศทางการส่งออกเริ่มปรับตัวดีขึ้นตั้งแต่ปลายปี 2552 โดยปริมาณคำสั่งซื้อได้กลับมา เนื่องจากระดับสินค้าคงคลังของผู้นำเข้าหมดลง รวมถึงทิศทางการฟื้นตัวที่เริ่มแสดงให้เห็นในทุกอุตสาหกรรม ทำให้มีการคาดการณ์ว่าความสามารถในการบริโภคของลูกค้าจะเริ่มกลับมาสู่สภาวะปกติในไม่ช้า ผู้นำเข้าจึงมีการสั่งซื้อสินค้าเพิ่มมากขึ้น โดยผู้ประกอบการจำนวนมากมีคำสั่งซื้อล่วงหน้าจนเต็มกำลังการผลิตไปจนถึงสิ้นไตรมาสแรกของปี 2553 และคาดว่าจะมีคำสั่งซื้อเข้ามาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะตลาดใหม่ๆ อย่างเช่น ญี่ปุ่น ซึ่งได้รับอานิสงส์จาก JTEPA ทำให้เริ่มมีการเจรจาสั่งซื้อสินค้าระหว่างกันมากขึ้น ดังนั้นมูลค่าการส่งออกสินค้าในปี 2553 จึงน่าจะไม่ต่ำกว่าในปี 2551 คิดเป็นมูลค่าประมาณ 240,000 ล้านบาท

อย่างไรก็ตาม ปัญหาด้านแรงงานถือเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะการขาดแคลนแรงงานในการผลิต ซึ่งเป็นปัญหาต่อเนื่องมาจากปี 2552 ทำให้สถานประกอบการโดยส่วนใหญ่ต้องปฏิเสธคำสั่งซื้อที่เข้ามาไปเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ยังรวมถึงรายงาน List of Goods Produced by Child Labor or Forced Labor ที่ส่งผลรวมในกลุ่มสินค้ากุ้ง เครื่องนุ่งห่ม และอ้อย ทำให้ภาพลักษณ์ของสินค้าไทยในแง่ของการใช้แรงงานผิดกฎหมายเป็นลบในสายตาของคู่ค้า ซึ่งประเด็นปัญหาทั้งสองส่วนเป็นสิ่งสำคัญที่ภาครัฐและผู้ประกอบการจำเป็นต้องหาทางออกเพื่อแก้ไขปัญหานี้ในระยะยาว

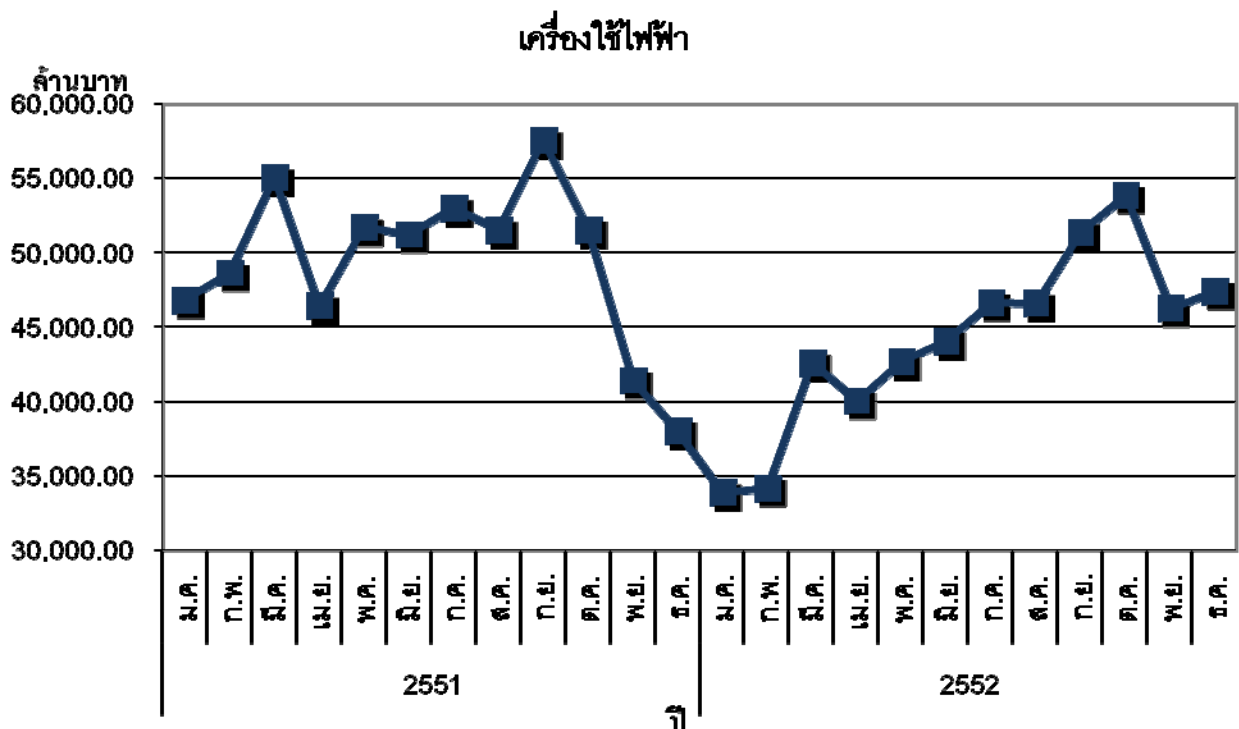
แม้ว่าสินค้าของไทยมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับจากคู่ค้า โดยเฉพาะตลาด OEM ที่สินค้าไทยจะมีคุณภาพดีกว่าประเทศคู่แข่งต่างๆ แต่การพัฒนาเรื่องการออกแบบสินค้า (Product Design) ถือเป็นสิ่งที่จำเป็นในการทำให้สินค้าไทยมีความแตกต่าง นำไปสู่การสร้าง Brand ให้เป็นที่รู้จักไปทั่วโลก มีสินค้าให้เลือกหลากหลาย สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดจนอยู่ในตลาดได้อย่างเข้มแข็ง

อนึ่ง อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผู้ประกอบการในแต่ลำดับขั้นของการผลิตเป็นจำนวนมาก ซึ่งการพัฒนาที่เน้นไปที่การใช้ระบบ IT เชื่อมต่อระหว่างสมาชิกภายในอุตสาหกรรม เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลให้รวดเร็วมากขึ้น สามารถผลิตสินค้าโดยมี Lead time ที่สั้นลง แต่การปฏิบัติจริงยังทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากความแตกต่างกันของระบบฐานข้อมูลและความซับซ้อนจากวัตถุดิบที่มีเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม การพัฒนาที่ถูกต้องควรเป็นการรวมกลุ่มในลักษณะ Cluster เพื่อให้มีการถ่ายทอดความรู้จากรายใหญ่ไปสู่รายย่อย ทำให้ลักษณะของข้อมูลที่ส่งผ่านระหว่างกันมีความสอดคล้องกันมากขึ้น และทำให้สามารถพัฒนาระบบฐานข้อมูลระหว่างกันให้ประสบความสำเร็จได้ในที่สุด

เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

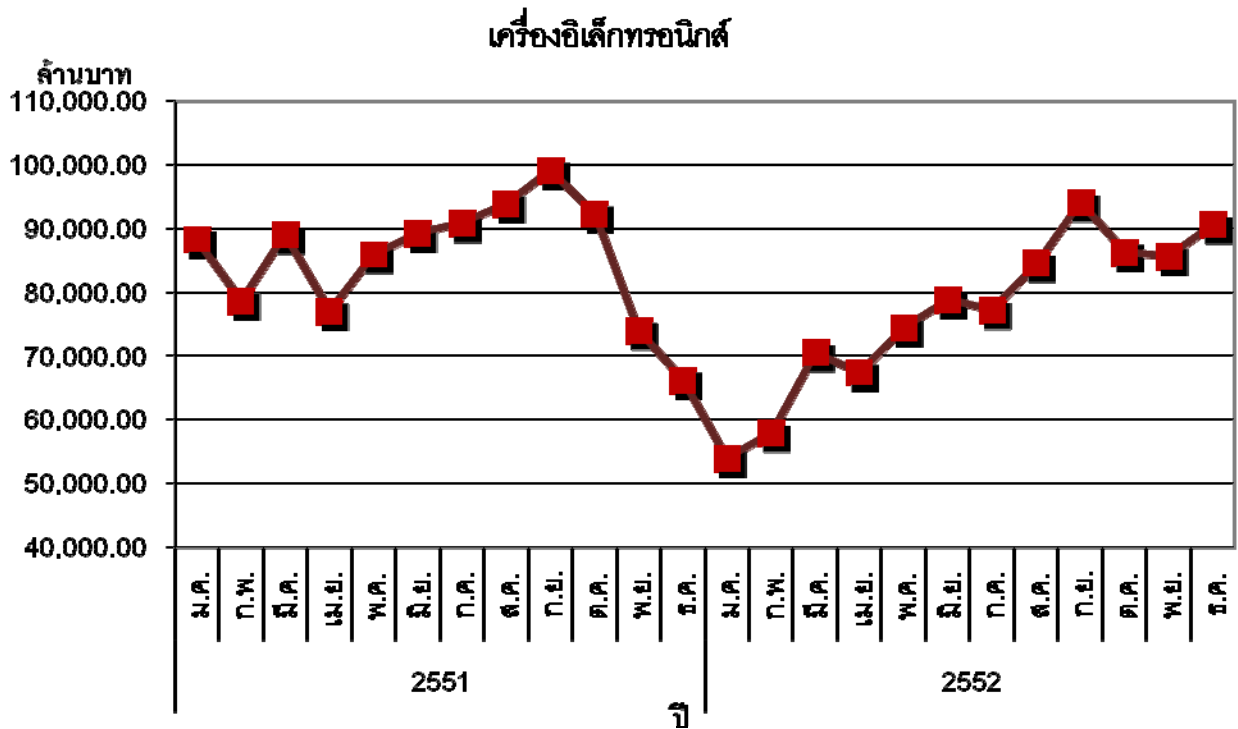
สถานการณ์ในภาพรวม

จากข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์พบว่าตัวเลขการส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้าของไทยในปี 2552 ที่ผ่านมามีมูลค่ารวม 529,689.09 ล้านบาท ซึ่งเป็นปริมาณที่ลดลงจากปี 2551 ซึ่งมีมูลค่ารวมอยู่ที่ 593,012.47 ล้านบาท หรือมีมูลค่าการส่งออกลดลงประมาณ 10.67% จากปีที่ผ่านมา

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ภายใต้ความร่วมมือของกรมศุลกากร

จากข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์พบว่าตัวเลขการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ของไทยในปี 2552 ที่ผ่านมามีมูลค่ารวม 920,866.83 ล้านบาท ซึ่งเป็นปริมาณที่ลดลงจากปี 2551 ซึ่งมีมูลค่ารวมอยู่ที่ 1,023,794.76 ล้านบาท หรือมีมูลค่าการส่งออกลดลงประมาณ 10% จากปีที่ผ่านมา

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ภายใต้ความร่วมมือของกรมศุลกากร

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออก

เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เป็นสินค้าที่ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจอย่างรุนแรงเช่นเดียวกับกลุ่มสินค้าอื่นๆ โดยเฉพาะปลายปี 2551 ต่อเนื่องมาจนถึงกลางปี 2552 ที่มูลค่าการส่งออกลดลงอย่างมาก ซึ่งตลาดที่ส่งผลกระทบต่อภาพรวมการส่งออกมากที่สุดคือตลาดญี่ปุ่น เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ยังไม่ฟื้นตัวอย่างเต็มที่ ทำให้ผู้ซื้อสินค้าต่างชะลอการซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าออกไปเป็นจำนวนมาก เพราะมองว่าเป็นสินค้าที่ไม่จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้ซื้อที่สำคัญของสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกัน

ทั้งนี้ปัญหาแรงงานขาดแคลน ถือได้ว่าเป็นส่วนที่สำคัญ ซึ่งนอกจากจะทำให้ผลิตไม่ได้ตามเป้าหมายแล้ว ยังมีต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น โดยเมื่อรวมกับการแข็งค่าของเงินบาทยิ่งทำให้ความสามารถในการแข่งขันด้านราคาของสินค้าไทยลดน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด สำหรับปัญหาอื่นๆ ที่พบ ประกอบไปด้วย

- การขาดสภาพคล่อง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ Supplier ของอุตสาหกรรม SMEs ค่อนข้างมาก หากเมื่อมีการสั่งซื้อชิ้นส่วนเข้ามาแต่เนื่องจากไม่มีต้นทุนที่จะซื้อวัตถุดิบมาผลิตเป็นสินค้าและอาจทำให้ปิดตัวลงไปยังส่งผลกระทบต่อบริษัทที่ประกอบชิ้นส่วนหรือบริษัทที่ทำสินค้าสำเร็จรูปได้
- มาตรฐานของสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานที่เข้ามาโจมตีสินค้าในส่วนเครื่องใช้ไฟฟ้า โดยเฉพาะสินค้าจากจีนที่เป็นชิ้นส่วนเล็กๆ และส่วนประกอบซึ่งเข้ามาตีตลาดโดยที่ไม่มีมาตรฐาน ทั้งปัญหาอาจจะยังรุนแรงมากขึ้นเมื่อจีนสามารถส่งสินค้าเข้ามาขายในอาเซียน ตามสิทธิประโยชน์ ASEAN-China

สถานการณ์การส่งออกและแนวทางการพัฒนาในอนาคต

ภาพรวมการส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้าในปี 2553 น่าจะขยายตัวได้ประมาณ 13-14% โดยในกลุ่มของเครื่องใช้ไฟฟ้า จะได้รับอานิสงส์จากเขตการค้าเสรีอาเซียน รวมถึงการแข่งขันฟุตบอลโลก 2010 ที่แอฟริกาใต้ในช่วงกลางปี จะทำให้มี ยอดขายสินค้าในกลุ่ม AV เพิ่มมากขึ้น ทั้งตลาดในประเทศ และตลาดส่งออก ในขณะที่การส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์จะมีการฟื้นตัวต่อเนื่องจากปี 2552 เพราะสัญญาณในเชิงบวกของตลาดสหรัฐอเมริกาที่เริ่มมีคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

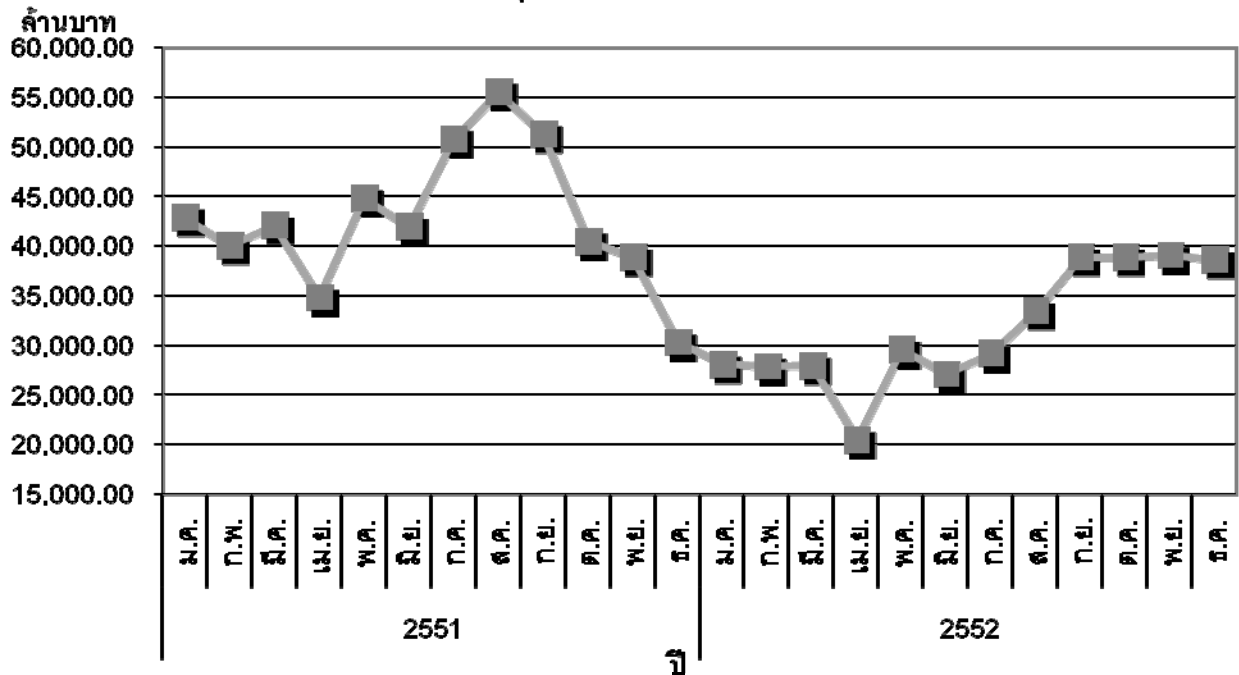
อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการไทยขาดการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ตลอดจนไม่มีความชำนาญในด้านการตลาด ในขณะที่บริษัทที่แข่งขันในตลาดโลกได้ ส่วนใหญ่จะเป็นกิจการของญี่ปุ่นที่เข้ามาลงทุนในไทย อีกทั้งผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมนี้ มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีค่อนข้างรวดเร็ว ดังนั้น กิจการของคนไทยส่วนใหญ่จึงอยู่ในส่วนของ การรับจ้างประกอบและทดสอบผลิตภัณฑ์ ทำให้แรงงานไทยขาดโอกาสในการพัฒนาฝีมือระดับสูง ตลอดจนภาวะการแข่งขันที่เริ่มมีความรุนแรงมากขึ้น จากการเปิดเสรีทางการค้าอาฟต้า (AFTA) และการรวมกลุ่มจัดตั้งเขตการค้าเสรีต่างๆ เช่น นาฟตา (NAFTA) และการที่จีนเริ่มมีบทบาทมากขึ้นในตลาดโลก ส่งผลให้ผู้ผลิตไทยจะต้องปรับตัว โดยจะต้องเพิ่ม ประสิทธิภาพและยกระดับเทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุนการผลิต รวมทั้งเพิ่มการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีความ แตกต่างจากสินค้าในตลาดและมีความหลากหลายเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม จึงควรมีการลงทุนในการวิจัยและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของตลาดญี่ปุ่น และคู่ค้ารายใหม่ๆ เพิ่มขึ้น

รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ

สถานการณ์ในภาพรวม

จากข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์พบว่าตัวเลขการส่งออกรถยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์ของไทยในปี 2552 ที่ผ่านมา ส่งออกได้ประมาณ 535,000 คัน มีมูลค่ารวม 378,533.17 ล้านบาท ซึ่งเป็นปริมาณที่ลดลงจากปี 2551 ซึ่งมีมูลค่ารวมอยู่ที่ 513,226.62 ล้านบาท หรือมีมูลค่าการส่งออกลดลงถึง 26.25% จากปีที่ผ่านมา

รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ภายใต้ความร่วมมือของกรมศุลกากร

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออก

นอกจากตลาดตะวันออกกลางที่มีการสั่งซื้อสินค้าเพิ่มมากขึ้นเล็กน้อย ตลาดอื่นๆ อย่างเช่น ยุโรป, Australia และ Latin America ต่างมียอดการส่งออกรถยนต์ลดลงเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านมูลค่าและจำนวนคัน อันเป็นผลโดยตรงจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม จากการที่ผู้บริโภคชะลอการซื้อรถใหม่ ทำให้ตลาดรถมือสองมีการเติบโตมากขึ้น ส่งผลต่อปริมาณคำสั่งซื้อชิ้นส่วนยานยนต์มีการส่งออกมากขึ้นส่วนกระแสเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม มูลค่าการส่งออกในกลุ่มชิ้นส่วนยานยนต์มีเพียง 3% จากมูลค่าการส่งออกรวมของทั้งกลุ่ม

สำหรับปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันโดยหลักๆ ประกอบไปด้วย ปัญหาขาดแคลนแรงงาน และปัญหาค่าเงินบาท

สถานการณ์การส่งออกและแนวทางการพัฒนาในอนาคต

ภาพรวมการส่งออกในปี 2553 คาดว่าจะสามารถส่งออกได้รวม 600,000 คัน หรือเติบโตมากขึ้น 12% ทั้งนี้ จากความได้เปรียบของประเทศไทยซึ่งมีแรงงานที่ความชำนาญและมีประสิทธิภาพ มีผู้ผลิตในอุตสาหกรรมต้นน้ำไปถึงปลายน้ำครบถ้วน ภาครัฐให้การสนับสนุน รวมถึงมีตลาดภายในประเทศขนาดใหญ่ขึ้นมารองรับจึงเชื่อได้ว่าอุตสาหกรรมรถยนต์ของไทยจะมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง

อนึ่ง อุตสาหกรรมรถยนต์ของไทยจำเป็นต้องเร่งสร้างความเชื่อมโยงในภาคอุตสาหกรรมต้นน้ำ เพื่อลดต้นทุนการผลิต และมองโอกาสในการขยายตลาดยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศเศรษฐกิจใหม่ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการผลิตรถยนต์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพราะเป็นแนวโน้มที่ตลาดโลกกำลังให้ความสนใจ และยังมีผู้ผลิตจำนวนน้อย การแข่งขันในตลาดโลกที่ยังไม่รุนแรง แต่อุปสรรคคือการถ่ายทอดเทคโนโลยีต่างๆ อาจเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย แรงงานฝีมือต้องเรียนรู้ใหม่ ต้องพึ่งพาการสนับสนุนจากภาครัฐในระยะแรก

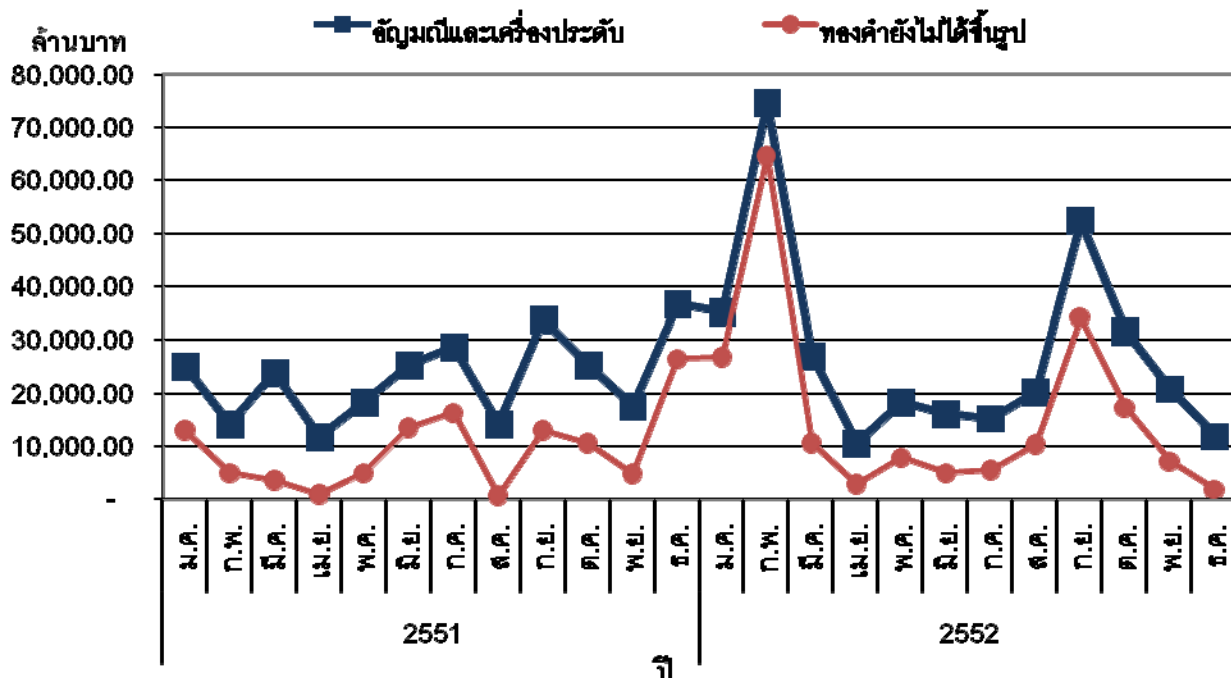
ทั้งนี้ ในส่วนของอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ จำเป็นต้องมีการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าไทย โดยเฉพาะการสร้าง Brand ให้เป็นที่ยอมรับในตลาดโลก เนื่องจากผู้ผลิตชิ้นส่วนของไทยในปัจจุบันมีศักยภาพเพียงพอในการผลิตสินค้า (อะไหล่เทียบ) ที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับอะไหล่แท้จากบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ ในขณะที่ตลาดรถมือสองและตลาดชิ้นส่วนยานยนต์มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง จึงควรอาศัยข้อได้เปรียบและโอกาสดังกล่าวในการขยายตลาดส่งออกให้มากขึ้น

เครื่องประดับและอัญมณี

สถานการณ์ในภาพรวม

จากข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์พบว่าตัวเลขการส่งออกเครื่องประดับและอัญมณีของไทยในปี 2552 ที่ผ่านมามีมูลค่ารวมสูงถึง 333,734.54 ล้านบาท หรือคิดเป็นการเติบโตถึง 21.75 % จากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีมูลค่าการส่งออกเพียง 274,102.04 ล้านบาท

อย่างไรก็ตาม มูลค่าการส่งออกที่เติบโตมากขึ้น เป็นผลมาจากการส่งออกทองคำที่ยังไม่ได้ขึ้นรูปเพื่อสร้างสภาพคล่องทางการเงินให้กับผู้ค้าทองคำภายในประเทศ ซึ่งเห็นได้จากการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกทองคำที่ยังไม่ได้ขึ้นรูปถึง 81,039.26 ล้านบาท โดยในปี 2552 มีมูลค่าการส่งออกทองคำที่ยังไม่ได้ขึ้นรูปถึง 194,135.91 ล้านบาท ขณะที่มูลค่าการส่งออกในปี 2551 มีเพียง 113,096.65 ล้านบาทเท่านั้น

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ภายใต้ความร่วมมือของกรมศุลกากร

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการส่งออก

แม้ว่าในภาพรวมการส่งออกจะมีมูลค่าเติบโตมากขึ้น แต่เมื่อพิจารณาจากสินค้าที่มีการแปรรูปและส่งออกจริงแล้วจะพบว่าได้รับผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจเช่นเดียวกับสินค้าอื่นๆ นอกจากนี้ ผู้ส่งออกยังคงต้องเผชิญกับปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขอีกจำนวนมาก อาทิ

- จำนวนแรงงานที่มีฝีมือเริ่มขาดแคลน โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีคำสั่งซื้อเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่การฝึกอบรมพนักงานจำเป็นต้องใช้ระยะเวลานาน และจากชิ้นงานที่มีความละเอียดอ่อน ทำให้ไม่สามารถใช้เครื่องจักรขนาดใหญ่ในการผลิตจำนวนมากๆ ได้
- ประเทศไทยจำเป็นต้องนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศเพื่อทำการผลิต แต่วัตถุดิบบางรายการไม่สามารถระบุที่มาได้อย่างชัดเจน ซึ่งอาจเกิดจากไม่มีเอกสารที่แน่ชัดรวมถึงไม่สามารถพิสูจน์ในเชิงวิทยาศาสตร์ได้ว่ามาจากแหล่งวัตถุดิบใด ในขณะที่สหรัฐอเมริกามีการห้ามการนำเข้าสินค้าจากพม่า และบ่อยครั้งที่พบว่าสินค้าที่แปรรูปจากประเทศไทยถูกระงับโดยดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่สหรัฐฯ ว่าใช้วัตถุดิบจากพม่า และถูกปฏิเสธการนำเข้า ทำให้ผู้ส่งออกไทยโอกาสไปเป็นจำนวนมาก
- ประเทศคู่ค้าเริ่มให้ความสำคัญกับมาตรการ CSR ซึ่งทำให้ประเทศผู้ส่งออกอย่างเช่นไทย ต้องแบกรับภาระต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้เริ่มสูญเสียความสามารถในการแข่งขันด้านราคาลงไป

สถานการณ์การส่งออกและแนวทางการพัฒนาในอนาคต

การส่งออกในปี 2553 คาดการณ์ว่าจะกลับมาเติบโตได้มากถึง 18% โดยเฉพาะการส่งออกสินค้าในกลุ่มเครื่องประดับเงินที่จะมีการขยายตัวอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ประเทศไทยยังคงมีจุดเด่นจากคุณภาพของสินค้า โดยเฉพาะการเจียรนัยและการออกแบบที่ดี

อย่างไรก็ตาม สินค้าไทยจำเป็นต้องมีการพัฒนาเพื่อก้าวไปสู่มาตรฐานในระดับ Hi-End โดยเน้นที่การพัฒนาช่างฝีมือและนักออกแบบภายในประเทศ ให้สามารถออกแบบสินค้าที่ตรงต่อความต้องการของผู้ซื้อและแสดงให้เห็นถึงจุดเด่นของสินค้าไทย ซึ่งนอกจากจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแล้วยังเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าไทย ทำให้ผู้ประกอบการมีรายได้ในการส่งออกมากขึ้น
